

Πέρσας γὰρ ἀνέχεσθαι ἐκείνη τὴν πόλιν καὶ ἀφῆκεν αὐτὸς ἐπ' ἀρχῆς τὴν ἀλκήν ἀρχηγίαν εἰς τὸν μὲρον περσικῆς Μηλίου.

Ἀπὸ τῆς Σκυθικῆς ἤδη ἐκστρατείας, τὰ Σόσια ἐπαύσαν να ἔχουν ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς Ἕλληνας τυράνδων τὰν καὶ ἐτοιμάς να διαπράξουν τὸ πᾶν πρὸς ἐξουσίαν τῆς ἀτομικῆς τὸν τυραννίας. Τώρα ἡ ἀποτυχία τῆς Νάξου ἐπήρξατο τὴν δυστοπίαν τῆς Ἀλφίης.

Ἐν τῷ μεταξύ, ὁ Ἰστιάριος θαρρόν ἐφερε τὰ χρυσὰ τοῦ δεσμῆ. Βέβαιος τὰρα διὰ τὸ γαμβρὸς του θὰ τὸν ἐδοῖται ἀποσπῆται, ἐμῆνυσεν εἰς αὐτὸν τὴν τύχην ἡ ὁποία τὸν ἐπερίμενε ἐκείνη ἀποτυχία του καὶ τοῦ παρήγγειλε νὰ ἐξέγερῃ τάχιστα ἐπαναστᾶσιν τῶν Ἰωνικῶν πόλεων κατὰ τὸν Περσῶν. Ὁ Ἀρισταγόρας ἀνεφῆρξε ἀμέσως εἰς τὸν δῆμον Μιλήτου καὶ εἰσαγγέληται διὰ περὶ ἐξεγέρσεως σχέδια, διὰ ὁποία καταπολέμουν ὁ ἱστοριογράφος Ἐκτατίας. Ὁ δῆμος, ἐν τούτοις, ἀπεδείχθη μετ' ἐνδοιασμοῦ τὰς προτάσεις τοῦ Ἀρισταγόρα, καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης τὰ γεγονότα ἐξελιχθῆσαν κατὰ τὸν πλέον ραγδαῖον τρόπον. Ὁ ἐκ Νάξου ἐπιστρέφων Ἰωνικὸς στόλος δὲν εἶχεν ἀκόμη διαλυθῆ, ὅταν ἐστάλη εἰς τὰς πόλεις ἐκ Μιλήτου ὁ Ἀρισταγόρας ὅπως προεβίη εἰς τὸ κίνημα τῆς ἐξεγέρσεως. Τότε οἱ ἐπιστρέψαντες εἰς τὰς πατρίδας τῶν αὐτὰ καὶ στρατιῶται συνήλασαν τοὺς τυράντους καὶ τὰ ἐπαύσαν μὲλὴ τῆς Περσικῆς βασιλείας. Ὅλαι αἱ Ἰωνικαὶ καὶ αἱ Ἀσολικαὶ πόλεις ἐκήρυξαν τὴν ἐπανάστασιν, ἡ ὁποία ἐπεκτετάθη πρὸς ἵτον, μέχρι τῆς Λυκίας καὶ τῆς Κίρου.

Καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα ὁ Ἀρισταγόρας ἐμῆνιμα πρὸς ἐξέγερσιν συμμάχων ἵνα κατοικήσῃ τοῦ ἀγῶνος. Ἀπυθύνθη πρῶτον εἰς τὴν Σπάρτην, ὅπου ὅμως ἔτυχε ψυχροτάτης ὑποδοχῆς. Οἱ Σπαρτιάται, θαυμάσιοι στρατιῶται ἀλλὰ κενόφθαλμοι πολιτικοί, ἀπέρριψαν τὰς προτάσεις περὶ παραγωγῆς βοηθείας, δηλώσαντες διὰ τὴν ἐπανάστασιν τῆς Ἰωνίας ἥδη ἐξὸν ἐντέλει πρὸς αὐτοὺς ἀποσῆσθαι. Τότε, ὁ Ἀρισταγόρας ἐστράφη πρὸς τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Ἑρέτριαν, ὅπου τὰ πράγματα ἦσαν διαφορετικὰ. Οἱ Ἀθηναῖοι μετ' ἐνδοιασμοῦ διέβλεπον τὸν ἐθνικὸν χαρακτῆρα τῆς Ἐπαναστάσεως, ὅμοιο δὲ μετὰ τῆς Ἑρριεῖς ἐδύνατο νὰ ἀποστείλῃ ἐν ἐπικουρίαν. Καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι παρεχώρησαν εἰς τὸν Ἀρισταγόραν 20 τριήρεις, οἱ δὲ Ἑρριεῖς ἄλλως πέντε.

Ἀπὸ τῆς ῥαυτῆς ἡ ἐνίσχυσις δὲν ἔτε ἐξουσίαν ἀξιοκαταρρήτως. Ἀλλὰ εἶχε πολλὸ μεγαλυτέρον ἠθικὴν σημασίαν τὸσον ὥς τοὺς βοηθούστας ὅσον καὶ διὰ τὸς ἐπαναστάτας. Διότι τὸσον εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Ἑρέτριαν ὅσον καὶ εἰς τὰς Μικρασιατικὰς πόλεις, ἀνεκλήθησαν ἐκ τῆς λήθης οἱ παλαιοὶ φυλετικοὶ καὶ ἐθνικοὶ δεσμοὶ καὶ ἀνεγνωρίσθησαν διὰ μίαν ἀκόμη φοράν αἱ Ἀθηναῖες ὡς μήτηρ τῶν Ἰωνικῶν πόλεων καὶ ὡς κοινὴ τοῦ ἁπτικοῦ πολιταμοῦ.

Ἐν τῷ μεταξύ, οἱ Πέρσας δὲν ἐμῆνιμα μετὰ ἔστωρως τὰς χεῖρας. Ἐκάλεσαν εἰς βοήθειαν τῶν τὸν Φοινικῶν στόλων. Ἀπὸ ἑνῶς δὲ ὁ Περσῶν

καὶ ἀπὸ τῆς ἐπικουρίας κατὰ τῆς Μιλήτου διὰ τὴν κατὰ τὴν πόλιν τὸν ἑαυτοῦ ὅσον αὐτὴ ἐθεωρεῖτο ὡς ἐστὶν ἡ πόλις. Ἐπιστατοὶ καὶ ἡ κατὰ λήψιν τῆς θὰ ἐπέφερε θαρρὺ ἠθικὴν καὶ ψυχολογικὴν πλῆμην εἰς τοὺς ἐξεγερθέντας. Οἱ ἐπαναστάται, ποὺ ἀνέμουν ἄλλως τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν τῶν Περσῶν, ἐκρίνον δι, ἀντὶ νὰ ἀναμείνουν τὴν πολιορκίαν τῆς Μιλήτου, συμπεριφέροντες θὰ ἦτο νὰ ἀντιτάξουν ἐπίθεσιν ἀντὶ ἀμύνης καὶ νὰ καθίσουν αὐτὸ πρῶτον πρὸς καταλήγειν τὸν Σάρδεον, ὅποτε καὶ αὐτοὶ οἱ μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων ἀμφιταλαντεύμενοι θὰ κατένουν τὴν σπαρτήτητα καὶ τὴν ἐκτασίαν τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος. Τὴν ἐμῆνυσιν τοῦ πολυμήματος αὐτοῦ εἶχον προφανῶς οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ ὁποῖοι περὶ τὰ τέλη τοῦ θεοῦς ἐκείνου κατέπεσαν εἰς Ἐρεσον. Οἱ Ἐφῆσιοι παρέμειναν ἐν τῷ συνόλῳ τὴν οὐδὲρτο, αὐτὸ δὲ θὰ προεβίκατο τὴν μοῖραν ἐκθῆσαι τοῦ ἀγῶνος, ἐφ' ὅσον ἡ ὑπόστασις τῶν Ἐφῆσιων δὲν ἦτο ἀπλῶς στήσις δειλίας, ἀλλὰ καθαρὸς προδοτικὴ.

Ἐν τούτοις ἐδρήθησαν Ἐφῆσιοι μετ' ἠθικὴν αἰσθημα καὶ προσεφῆρσαν μετὰ μενίστης προθυμίας νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ὁδηγοί. Ὅσοι οἱ Ἀθηναῖοι, κατέβησαν ἀπὸ τοῦ Τιμῶλου, πρὶν αἱ Σάρδεες προβάσσουν νὰ λάβουν μέτρα καὶ προετοιμασθῶσι διὰ πολιορκίαν.

Ἡ κατάληψις τῆς πόλεως ἀπεβίβησε τὴν κριαμωτέραν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης κατὰ τὸν ἀγῶνα. Οἱ εἰσβαλόντες εἰς τὴν πόλιν Ἕλληνας Ἐφῆσιους, προέβησαν εἰς τὸ μὴ ἀποδέχονται τὴν πυρπολήσιν τῆς πόλεως, μετὰ τὴν πεποίθησιν διὰ τὸ φλόγος ἐκείνην θὰ εἶχον ἀμεσον ἀνταποκρίναι εἰς τὸν πόλεον καὶ κορυφῶν τὸν ἀνταγῶνα ἀγωνιζομένων. Ἐν τῷ ὑστερῶν ἀπεδείχθη ὅτι ἡ πυρπολήσις ἐκείνη ἦτο

κατὰ τὴν ἐπικουρίαν κατὰ τῆς Μιλήτου, αὐτὸ δὲ ἐπὶ τὴν πόλιν τὸν ἑαυτοῦ ὅσον αὐτὴ ἐθεωρεῖτο ὡς ἐστὶν ἡ πόλις. Ἐπιστατοὶ καὶ ἡ κατὰ λήψιν τῆς θὰ ἐπέφερε θαρρὺ ἠθικὴν καὶ ψυχολογικὴν πλῆμην εἰς τοὺς ἐξεγερθέντας. Οἱ ἐπαναστάται, ποὺ ἀνέμουν ἄλλως τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν τῶν Περσῶν, ἐκρίνον δι, ἀντὶ νὰ ἀναμείνουν τὴν πολιορκίαν τῆς Μιλήτου, συμπεριφέροντες θὰ ἦτο νὰ ἀντιτάξουν ἐπίθεσιν ἀντὶ ἀμύνης καὶ νὰ καθίσουν αὐτὸ πρῶτον πρὸς καταλήγειν τὸν Σάρδεον, ὅποτε καὶ αὐτοὶ οἱ μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων ἀμφιταλαντεύμενοι θὰ κατένουν τὴν σπαρτήτητα καὶ τὴν ἐκτασίαν τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος.

Κατὰ τὴν ὑπόθεσιν, οἱ Ἐφῆσιοι ἐξοθήσαν τοὺς Πέρσας οἱ ὁποῖοι ἐπλευροκροτήσαν τὸν Ἕλλητικὸν στρατόν. Ἐπικρολήθησαν ἦτα, κατόπιν τῆς ὁποίας οἱ Ἀθηναῖοι συνετάχθησαν εἰς Μιλήτον καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἀθήνας.

Κατόπιν τούτων, τὸ μόνον πρακτικὸν ἀποτέλεσμα τῆς ἐκστρατείας τῶν ἦτο νὰ ἐξοργίσουν οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Μέγα Βασίλη ἐναντίον τῶν.

Αἱ ἐκ τῶν ὑστερῶν κρίσεις αὐτὰς δὲν ἀνταποκρίνουν πλήρως πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Καθὼς ἐβασίον οἱ Ἀθηναῖοι ἐκτελέσαν τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ, οὕτως ἡ ἀλλὰ, ἐξαραιμῶν ἡ μὴ ἐναντίον τῶν Ἀθηνῶν, ὁ Βασίλης τῶν Περσῶν δὲν θὰ ἐγκατέλειπε ἀπὸ τὰ κατακτιτικὰ τοῦ σχεδίου. Ὅσον ἀπεβίβη πάλιν τὴν πυρπολήσιν τῶν Σαρδῶν, τοῦ μοῖραν σφάλμα δὲν συνίστατο εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν πράξιν, ἀλλὰ εἰς τὸ διὰ τὸ ἐπαναστάται δὲν ἀντέστησαν δυνάμεις κατὰ τῆς Περσολυτικῆς ἐπιθέσεως.

Κατὰ τὰ ἀλλὰ, αἱ φλόγες τῶν Σαρδῶν ἐπύρουν τὸσον τὰς Ἑλληνικὰς καρδίας, ὥστε μετὰ τὴν ἐκτασίαν τῶν εἰδὸν οἱ ἠτήνμενοι καὶ ἐξουθενώμενοι Μιλήσιοι παρὰ τὸ πλεονεχθῆναι τὸν Ἕλληνα φίλα ἀπὸ τῆς παρὰ τὸν Βασίληα μὲχρι τοῦ Κυπριακοῦ πελάγους.

Καὶ ὁ ἀγὼν ἐξηκολούθησεν...

Εἰς Τὸ ΠΡΟΧΕΟΣ : Ἡ μοῖρα ἐκείνη τοῦ ἀγῶνος.

Ἡ ΕΛΛΑΣ ΕΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕ ΠΡΩΤΗ ΤΟ ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΝ

Πιστεύεται κοινὸς διὰ τὸ ὑποβρύχιον εἶνε νεωτέρη εφεύρεσις χρησιμοποιοῦμενα τὸ πρῶτον τὰς παραμονὰς τοῦ παγκοσμίου πολέμου. Οἱ Ἕλληνας ἀναγνώσται πρέπει νὰ γνωρίζουν διὰ τὸ πρῶτον σύγχρονον ὑποβρύχιον τὸ ὁποῖον ἐλαβε μέρος εἰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις ἦτο τὸ Ἕλλητικὸν «Δελφίν», τὸ ὁποῖον ἀπεκλείετο τότε καταδυόμενον καὶ διὰ ὑποβρύχιον (ὁ τελευταῖος ὅρος ἐπεκράτησεν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ πολέμου). Τὸ «Δελφίν» ἐχρησιμοποιοῦν ἐπιτυχῶς κατὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους, συμπτῶν μετὰ τῶν λοιπῶν σκαφῶν τοῦ στόλου πρὸ τῶν Δαρδανελλίων. Χάριν τῆς ἱστορίας πρέπει νὰ τονωθῇ διὰ τὴν Ἑλλάδα εἶνε ἡ πρώτη χρησιμοποίησις ἐν πολέμῳ μίαν ἀκόμη σπουδαιότητα τὴν τελεοποιήσιν τῶν πολεμικῶν πλοίων, τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ αἵματος. Εἰδικώτερον ἡ ἀτομικότης φρεγάτας «Καρτερία» τὴν ὁποῖαν ἐκέρβηνα ὁ Ἀστυγὲς τὸ τελευταῖον ἐτος τῆς ἐπανάστασεως ὑπῆρξε τὸ πρῶτον ἀμύνηρε σκάφος τὸ ὁποῖον ἐλαβε μέρος εἰς ἐπιχειρήσεις, σημειώσαν μάλι-

στα λαμπρὰν ἐπιτυχίαν, ἀφοῦ καταναγκάσθησαν ὁλοκληρῶν μοῖραν τοῦ σκαφὸς σκαφὸν παρὰ τὴν ἴτιαν ἐν τὸς τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου.

Ὁ λόγος ὅμως εἶνε ἐνταῦθα περὶ τοῦ πρώτου ὑποβρυχίου, τὸ ὁποῖον εἶνε κατὰ τρεῖς σχεδὸν ἀιώνας παλαιότερον τοῦ παγκοσμίου πολέμου. Κατεσκευάσθη τοῦτο ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ 1620 ἀπὸ τὸν Ὀλλανδὸν μηχανικὸν Βᾶν Ντρέμπελ καὶ εἶχεν ὅλας τὰς ιδιότητες καὶ σημερινῷ ὑποβρυχίου. Καταδυθὲν εἰς τὸν ποταμὸν Τάμεσιν ἐνώπιον πολλοῦ πλήθους καὶ ἐπιστήμων, κατόρθωσε νὰ πλεύσῃ ἀπὸ τὸ ὕδωρ εἰς ἐάθος τριῶν μέτρων. Ἡ μὴν δυσχερὴς τὴν ὁποῖαν ἀντιμετώπισε ὁ κατασκευαστὴς τοῦ πρώτου αὐτοῦ ὑποβρυχίου ἦτο ὁ τρόπος μετὰ τὸν ὁποῖον ἐπρεπε νὰ προωθῆται τὸ σκάφος του. Τὴν ἐποχὴν ἐκίνην ὁ ἀτμός δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐφαρμοσθῇ. τὰ πλοῖα δὲ ἐκινούντο δι' ἰστίων διὰ κωπῶν. Ἀντὶ κόμης ὁ Βᾶν Ντρέμπελ ἐφῆρσε ἑλικά κινούμενον διὰ τῆς μύκης δυνάμεως τοῦ ἀνθρώπου.